

WADNIEMENSKI KURIER POŁSKI

Oczekowej 13 tel. 186
Redakcja ul. Wąska od 12-14 8-8
Administracja - 10-14 8-8
Przebiegata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przezn. poczt. 4 zł. 80 gr.

№ 9 Rok III
GRODNO
sobota 9 stycznia 1926 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz mm z tekstem Drobn.
za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz.
Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicowy 8-10
szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszona w na-
główku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia
bez uprzedniego zawiadomienia.

A

P

L

A

C

E

Największy film sezonu

M A T K A

Dramat żywiowy w 10 akt.

w roli głównej genialna artystka

M a r y C a r r

Zwracamy uwagę, że film ten wykonany został w bieżącym roku i nie ma nic wspólnego z podobnym obrazem z Mary Carr wykonanym przed 5 laty pod tytułem Czwarte przykazanie.

Środek pomocniczy

Źródłem pochodzenia wszystkich chorób zaraźliwych jest brud i niechlujstwo, ta znów kłęska bierze swój początek w ciemności i braku odpowiedniego wychowania szerokiej warstwy społeczeństwa, na których w pierwszym rzędzie ta straszna kłęska — brud i niechlujstwo — mać się dziesiątkując ich bezlitośnie. Obie te kłęski — brud i ciemność — tak silnie z sobą są połączone, tak nierozdzielnie stanowią całość, iż do walki z jaką taką nadzieją wygranej, wystąpić musi cała armia czynników sanitarnych, obdarzonych ideą dyktatorską władzą.

Na pierwszy rzut oka wydawałoby się mogło paradoksalnym twierdzenie, jakoby władza sanitarna mogła być czynnikiem, zdolnym do usunięcia tego zrodzenia zła, jak ciemność, a jednak wystarczy wglądzić się nieco w tę sprawę, aby się przekonało, że bynajmniej nie jesteśmy tak dalecy od rzeczywistości.

W wszelkie rozumne przedsięwzięcia, wypływające jedynie z poczucia konieczności ogólnego dobra, niesienia ludzkości pomocy, lub pragnienia naprawy wad i defektów społecznych jest same przebieg promienioburoza akcja, której światło stopniowo musi rozproszyć zgęszczone mroki ciemności.

W danym wypadku rola czynników sanitarnych do zbyt łatwych zaliczyć się nie da, bowiem wymaga ona dwójności obowiązków o nieco rozbieżnym charakterze — nauczycielska, a jednocześnie surowego i postawienia.

Natomiast, o ile dzięki wydatnej działalności uda się zlokalizować — a następnie zlikwidować ją — wnosząc przytem pewien promień światła w ciemne zakamarki miast i miasteczek, lub niechlujne ciasne chaty wiejskie — w formie przystosowania się mieszkańców do wy-

magań sanitarnych — to już ciężka i odpowiedzialna rola znakomicie spełniona zostaje.

Oczywiście „wedle stawu grobla”. Niestety nieprędko jeszcze Rzeczpospolita, a w szczególności polskie warunki, jak tujsze tereny, pochlubić się będą mogły takim aparatem sanitarnym, jakiego wymagają lepsze warunki. Nadzwyczajna skromność sił sanitarnych oraz olbrzymie ograniczenie środków, jak również ciężkość i mała ruchliwość aparatu administracyjnego, stanowią niewzwalczane przeszkody w kierunku pożądanego, a zarazem koniecznego rozwoju ich pracy. Wydział Sanitarny, w czasach dla jego pracy normalnych, ma olbrzymią masę roboty, niekończącej się nigdy, zarówno ze względu na jej charakter, jakoteż brak dostatecznego personelu, fachowo wykształconego.

Cóż dopiero mówić o czasach a normalnych — czasach, w których taka, lub inna zapanuje epidemia. — Wtedy wszelka akcja zamierzająca do opanowania zarazy, tembardziej akcja pomyslna, stanowi nadzwyczajny wysiłek ze strony władz sanitarnych, który wzbudzić musi w społeczeństwie najszeroki odruch uznania.

Taki właśnie moment nadzwyczajnie wyłączonej pracy trwa od dłuższego czasu, dzięki grasującej w naszym mieście epidemii szkarlatyny. Ze strony władz samorządowych, zarówno i sanitarnych, uczyniono wszystko, co narazie dało się uczynić dla opanowania epidemii tak fatalnej w następstwach wobec komplikacji, jakie choroba ta z sobą niesie, kończących się w przyszłości nierzadko ciężkim kalectwem dziecka.

Najistotniejszą pracą wydziału sanitarnego nie będzie w stanie zapobiec zła, o ile wysiłki jego nie zostaną, nie mówiąc już o poparciu — obywateli zrozumiane i wspomaganie przez samo społeczeństwo.

Za posługi i współczucie okazane przez Dowódcę P. K. U. m-jra Niedźwiedzkiego oraz współpracowników po śmierci

ś. p. Czesława Obuchowicza

st. szer. P. K. U. Grodno „Bóg zapłać” składają

R o d z i c e

Jak wskazuje statystyka grasującej obecnie choroby nie wszystkim dzieciom udało się zaszczyć surowicę, wogóle w wielu zaś wypadkach zdołano to uczynić jedynie raz, nie zaś dwa lub trzy, jak tego wymaga konieczność.

Wina jest tu wyłącznie rodzicach, którzy nie doceniają znaczenia zabiegu lekarskiego lekceważą swe obowiązki, narażając lekkomyślnie zdrowie i życie swych dzieci. Często zdarza się, że rodzice ukrywają przed okiem władz sanitarnych nie tylko dzieci, w stosunku do których należałoby zastosować środek zapobiegawczy, lecz nawet dzieci chore, których stan zagraża nie tylko ich życiu, lecz również zdrowiu bliźszego i dalszego otoczenia. W tym wypadku zwykłe środki, jakie stosuje na razie wydział sanitarny nie wystarczają dla zapobieżenia złu i należy stosować inne, szersze, biorąc przykład ze zdobyczy, jakie w tym względzie osiągnęły inne narody, choćby te środki miały być tak ciężkie, jak stosowane u nas, w czasie okupacji, przez Niemców, którzy umieszczając specjalne chorągiewki w domach, gdzie znajduje się chory zakażony, izolowali mieszkańców w ten przykry sposób. Dzięki temu domy te i ich mieszkańcy byli skrupulatnie omijani

przez sąsiadów, znajdując się niejako pod moralną kwarantanną.

Obrzymanie usługi w kierunku nawiązania do groźnego im niebezpieczeństwie oddalaby pewnego rodzaju, w przystępnej ujętej formie, literatura, która jako dajmy na to, ulotki drukowane w różnych językach, przeniknęłyby do najodleglejszych zakamarków miasta, niosąc światło, a jednocześnie stanowiąc najtańszy pomocniczy czynnik w pracach wydziału sanitarnego.

W każdej wojnie, a więc i w wojnie z epidemiami nie należy omijać najmniejszego strategicznego plusu, starając się wykorzystać wszystko, co tylko wykorzystać można. Sądzę, że podobny środek pomocniczy należało by jednak zastosować, bowiem nie wymaga on ani specjalnych wysiłków ani pracy, nie grozi zbyt wielkimi kosztami, a jednak może rezultaty, nie stojące w najmniejszej proporcji do tychże kosztów i wysiłków

M Kuznicik.

**Składajcie ofiary
na L. O. P. P.**

Kronika

Teatr Miejski

Dzisiaj przedstawienie żydowskiej operetki. Jutro premiera „Oj mężczyźni, mężczyźni” świetna krotkowa w 5 akt. K. Zalewski w obsadzie pp. Frenklówna, Orlikówna, Müllerowa, Pillati, Balcerówna, Dąbrowski, Kubinski, Purzycki, Wasilewski, Piwiński, Hajduga. Reżyserja Wojciecha Dąbrowskiego. Następną premierą będzie „Obłęd” sztuka w 4 akt. Mene z życia emigracji rosyjskiej w Paryżu.

Osobiste

Kierownik I Komisariatu P. P. w Grodnie podkomisarz Stefan Giernatowski od paru dni jest na urlopie.

Zastępstwo objął starszy przodownik K. Gozański.

Dancing „Kóło Ziemianek” na letnie kursa gospodarcze.

Odbędzie się w niedzielę dn. 10 bm. w sali hotelu „Royal” od 5-ej do 12 w noocy.

Sądymy, że nie przebrzmiały jeszcze w pamięci grodnian natknięte słowa prof. Sztemlera, który zachęcał gorąco wszystkie warstwy społeczne do usilnej pracy kulturalnej na wsi i w mieście dla zażegnania katastrofalnego analfabetyzmu panującego w Polsce, a będącego wymownym świadectwem naszej apatii społecznej.

W imię tego hasła uruchomione zostały kursa dla analfabetów w Macierzy, także kursa dla domowej służby urządziła Organizacja Narodowa Kobiet, wreszcie w tej dziedzinie intensywnie pracuje Tow. Białego Krzyża; obecnie Kóło Ziemianek pragnie zorganizować letnie kursa gospodarcze dla Kółek gospodyń wiejskich; urządzi na ten cel w niedzielę imprezę w hotelu „Royal”, która powinna znaleźć gorące poparcie i sprowadzić na Dancing całe towarzystwo grodzieńskie.

Początek o godz. 5-tej. Cena wejścia 2 zł.

U w a g a

Zarząd Kóło Ziemianek komunikuje: w myśl wyjaśnień sfer międzynarodowych, z racji iż „Dancing” niedzielny jest imprezą dobroczynną pp. oficerowie mają prawo uczestniczenia w tej zabawie.

Strój wieczorowy nie obowiązuje.

Zebranie „Patronatu” więziennego

Przypominamy, że w niedzielę dn. 10 b. m. o godz. 1-jej ppół. w sali posiedzeń Wydziału Karnego Sądu Okręgowego, odbędzie się walne zebranie członków towarzystwa opieki nad więźniami i ich rodzinami „Patronat”.

Zarząd „Patronatu” niniejszym uprzejmie prosi o jaknajliczniejsze przybycie.

Delegacja u Prezydenta

Wczoraj t. j. w piątek dn. 8 b. m. delegacja Związku Wł. Nier. w osobach pp. adw. A. Zadaja, A. Szamraja i I. Narbuta udała się do Prezydenta miasta. Celem delegacji było omówienie kwestji, związanej z państwowym podatkiem od nie-

ruchomości, oraz całego szeregu innych spraw, związanych z działalnością Związku. Delegaci byli życzliwie przyjęci i otrzymali zapewnienie, że wszystkie prośby Związku zostaną w miarę możliwości, uwzględnione.

Wieczór Milusińskich

Przypominamy, że dzisiaj w teatrze miejskim o godz. 5 pp. państw. gimn. żeńskie im. E. Plater urządzi przedst. wienie dla szkół średnich, a jutro t. j. w niedzielę o godz. 4 pp. dla szkół powszechnych. Na program złożą się ilustrowana bajka M. Konopnickiej „Na jagody” oraz baśń sceniczna w 2 odsłonach również Konopnickiej „O krasnoludkach i sierotce Marysi”. W antreaktach przygrywać będzie orkiestra 81 p. p.

Spektakl rosyjski

W poniedziałek 11 b. m. tutejszy zespół rosyjskich sił artystycznych urządzi spektakl na rzecz dobroczynności, na który złożą się „We seie” Czechowa oraz powtórzenie na ogólne żądanie satyry scenicznej „Iwanow Paweł”. Na zakończenie balet pod dyr. baletm. Wierzyńskiego.

Walne Zebranie

W niedzielę 10 b. m. o godz. 4-tej popoł. w sali posiedzeń Rady Miejskiej (gmach Magistratu) odbędzie się Walne Zebranie członków Kóło Samopomocy Pracowników Miejskich z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie roczne.
- 2) Wybory do Kasy Chorych.
- 3) Wybór władz Kóło.
- 4) Wolne wnioski.

O ile zebranie to nie dojdzie do skutku o godz. 4-jej, następne zebranie odbędzie o godz. 4 m. 30 bez względu na ilość przybyłych członków.

Podatek spadkowy

„Grodner Moment” podaje w numerze z dnia 7 bm. wiadomość jakoby Sokólski Urząd Podatkowy przesłał jednemu z mieszkańców tutejszego powiatu wezwanie do wpłacenia podatku od sp. dku odziedziczonego przezeń 1900 roku, a więc 26 lat temu. Powinno być ustawa przewiduje 10-letni termin od daty śmierci spadkodawcy, dla ściągania podobnych podatków przeto sprawa ta wygląda dziwnie oryginalnie, jest bowiem albo t. zw. „kaczka” dziennikarska, lub też innego rodzaju płaśkiem domowym mającym swe gniazdo w sokólskim urzędzie podatkowym.

Kaczka prasowa

Proszą nas o zanotowanie, że podany przez „Grodner Moment” w numerze z dnia 8 b. m. szczegółowy podział miejsca na liście wyborczej do przyszłej Rady K. Chorych między poszczególnymi związkami, wchodzącymi do Komitetu wyborczego pracodawców, nie odpowiada rzeczywistości i jest prawdopodobnie wyssany z palca. Dopiero w niedzielę 10 stycznia nastąpi ostateczne ustalenie listy.

Podziękowanie

Za hojne dary złożone na gwiazdkę dla żołnierzy przez firmy: Jutrzenkę i Ognisko oraz za woreczki ofiarowane przez młodzież dzięki poparciu pp. dyrektorów szkół miejscowych: gimnazjum żeńskiego, seminarjum żeńskiego i męskiego,

szkół Macierzy, szkoły zawodowej, szkół powszechnych.

W imieniu Centralnego Komitetu składają serdeczne „Bóg zapłać”

Zofja Berbecka, Leon Bielawski, S. Nestlitz-Jackowska.

Komunikat

Przypominam wszystkim pp. pracodawcom, zatrudniającym mł. do-cianych obójca płol w wieku od 15 do ukończonych 18 lat, o przepisowym obowiązku sporządzenia i nadsyłania do tnt. Urzędu, w czasie między 1 ym a 31-y m stycznia każdego roku, wykazu młodocianych wg urzędowego wzoru, załączonego do Rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. R. P. № 4 z 1925 r., poz. 40).

Nadmieniam, że w roku ubiegłym pp. pracodawcy korzystali przy sporządzaniu wykazów z pomocy Związków Fabrykantów, Kupców i Rzemieślników.

M. Janowicz,

Inspektor Pracy 39 Obwodu.

Wyciąg ze spostrzeżeń wojsk. stacji meteorologicznych O. K. III.

		Ciśnienie powietrza	Prędkość wiatru w m/s.	T.° najniż. za dobę ubiegłą	T.° najniż. za dobę ubiegłą	stan pogody za dobę ubiegłą
Grodno	g. 18 } dn. 8. 1.	754,4	2	—	—	pochmurno śnieg
	g. 21 }	758,5	1	—	—	
	g. 7. dn. 9. 1.	754,4	2	+ 0,2	+ 0,8	
Wilno	g. 18 } dn. 8. 1.					
	g. 21 }					
	g. 7 dn. 9. 1.					
Białystok	g. 18 } dn. 8. 1.	756,6	1	—	—	pochmurno mglisto
	g. 21 }	749,6	1	—	—	
	g. 7 dn. 9. 1.	752,6	0	+ 1,0	- 1,0	

Ciśnienie podane jest rzeczywiste—bez redukcji stanu barometru do poziomu morza.

Doktor Z. WEJSBREM

Orzeszkowej 4, telef. 31

Promienie Rentgena:

Prześwietlenie płuc, serca i żołądka. Leczenie chorób skórnych i włosów.

Diathermia czyli elektr. przegrzewanie:

Reumatyzm, ischias, choroba serca, podagra.

d'Arsonwalizacja, elektryzacja, masaż wibracyjny, lampa kwarcowa.

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. styczeń 1926r. i zaległych.

Składajcie ofiary na

KUCHNIĘ DOBROCZYNNOŚCI